

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף של"ח וידיעת הארץ

מיקוד הלמידה והמלצות הוראה בשל"ח וידיעת הארץ – תשפ"א

מבוא

לקראת פתיחת שנת הלימודים תשפ"א נערכנו לקיים את לימוד ופעילות השל"ח וידיעת הארץ בדרך מעניינת וחויייתית. תוך התנסות ומפגש חברתי (תוך שמירת כללי הריחוק).

במרחב הפתוח - יותר בטוח, זהו לב זירת ההתרחשות של המקצוע גם בימים רגילים ובוודאי בימים שכאלה.

שיעורי השל"ח יועברו לתלמידים הן בלמידה מרחוק והן **במרחב הפתוח** תוך הדגשת האפשרות ללימוד במרחב הפתוח בהתאם לתוכנית החינוכית "דרך ארץ בדרכי ארץ", ויישום מיומנויות השדה והעצמת החוויה.

ההוראה-למידה תתקיים בהתאם לתוכנית החינוכית, בהתאם לסדנות הלימוד וברוחן, ותתמקד במספר זירות:

1. שיעור/פעילות במרחב הפתוח בהיקף של 3 שעות.
2. יום שדה בסביבה הקרובה, בהיקף של 4 שעות.
3. קסי"מ של"ח, חקר הסביבה במסגרת תרמיל סביבה ו/או פעילות בקהילה
4. גיוס והפעלת קבוצת מש"צים.
5. הוראה מקוונת.

כל צוות של"ח מוזמן להתאים את תבנית הלימוד בהתאם לחברת בית הספר, לסביבתו ולגורמים משפיעים נוספים.

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף של"ח וידיעת הארץ

לשם העברת הפעילויות פותחו ורוכזו עבור מורי השל"ח וידיעת הארץ כלים שונים:

1. **סיפורי סדנות** למורה ולתלמיד - תיאור קצר של תוכן הסדנה בנושאי הלימוד בה תוך דגש על ההיבט הערכי.
2. **מצגות מלוות שיעור** - לכל שיעור בסדנה מוצגת מצגת הכוללת סרטונים, הסברים תמונות ועוד.
3. **טבלת פעילויות מומלצות למרחב הפתוח ברוח הסדנות** - הטבלה תואמת את נושאי הסדנה וכוללת קישורים לפעילויות והמלצות לפעילויות בהתאם לתכני הסדנה.
4. **הדרכות להפעלת כלים מקוונים** - שיעורים המדריכים שימוש, יצירה והפעלת כלים דיגיטליים.
5. **מאגר שיעורים מקוונים** - מאגר מערכי שיעור להוראה מרחוק.
6. **ערוץ יוטיוב** - מאגר סרטונים, משחקי משימה ועוד מותאמים לתוכנית של"ח וידיעת הארץ.
7. **ימי שדה בסביבה הקרובה** – תיקי סיור לימי שדה, כל בית ספר בהתאם למיקומו.
8. שיעורים מצולמים **במערכת השעות הלאומית – מאגר** שיעורים לפי הסדנות ובנושאים נוספים להעשרה.
9. **פעולות לגיוס והפעלת משי"צים.**

התוכן

מעצם העברת הלמידה למרחב הפתוח נדרשים: חשיבה יצירתית, גיוון והתאמה של צוות השל"ח וידיעת הארץ, ביצירת מצבים המאתגרים את המשתתפים. הפעילות תחזק את הזיקה לסביבה ותאפשר התבוננות של התלמידים על נקודות החוזק והחולשה שלהם, תעודד סקרנות ורצון להתנסות בפעילות של"ח וידיעת הארץ ובמיומנויות השונות.

תוכנית הלימודים	מה במיקוד הלמידה	חומרי הוראה ולמידה
 <p>שנה ראשונה</p>	שיעור פתיחת שנה	<p>שיעור פתיחת שנה במרחב הפתוח יום שדה ראשון בקפסולות - הצעה</p>
	מכלול הנופאדם בארץ ישראל	<p>סיפור הסדנה למורה, לתלמיד מצגות מלוות שיעור טבלת פעילויות למרחב הפתוח לפי סדנה המערכת הלאומית לשידורים, שיעורים 1+2 השיעור המצולם, שיעורים 3+4, השיעור המצולם, שיעורים 5+6, השיעור המצולם משמורת אפק למקורות הירדן, השיעור המצולם (סיום) יום שדה בחולות אשדוד עוד קצת נופאדם</p>
	מיומנויות הגיחה	<p>סיפור הסדנה למורה, לתלמיד מצגות מלוות שיעור טבלת פעילויות למרחב הפתוח לפי סדנה</p>
	ההר כערש האומה	<p>סיפור הסדנה למורה, לתלמיד מצגות מלוות שיעור טבלת פעילויות למרחב הפתוח לפי סדנה המערכת הלאומית לשידורים שיעור מתרבות חומרית לרוחנית, השיעור המצולם שיעור – מועדים לשמחה, השיעור המצולם החגים והשנה החקלאית, השיעור המצולם אייל ניומן, מערת המכפלה, מצגת, השיעור המצולם (סיום) עוד קצת ההר</p>
	המהפך הציוני במישור החוף	<p>סיפור הסדנה למורה, לתלמיד מצגות מלוות שיעור טבלת פעילויות למרחב הפתוח לפי סדנה המערכת הלאומית לשידורים חלוץ ביצה ומדינה שבדרך חלק א', השיעור המצולם יש"מ מקיבוץ מזרע להר הקפיצה, השיעור המצולם יש"מ מכפר החורש לשימרון, השיעור המצולם יש"מ, בעקבות ראשונים בפתח תקווה, מצגת, השיעור המצולם עוד קצת המהפך הציוני</p>
הבקע כגבול שלום מתפתח	<p>סיפור הסדנה למורה, לתלמיד מצגות מלוות שיעור טבלת פעילויות למרחב הפתוח לפי סדנה המערכת הלאומית לשידורים, שיעורים 1, השיעור המצולם, שיעורים 3+4, השיעור המצולם, שיעור 4, השיעור המצולם עוד קצת הבקע</p>	

חומרי הוראה ולמידה	מה במיקוד הלמידה	תוכנית הלימודים
<p>סיפור הסדנה <u>למורה, לתלמיד</u> <u>מצגות מלוות שיעור</u> <u>טבלת פעילויות למרחב הפתוח לפי סדנה</u> המערכת הלאומית לשידורים, שיעור 1, מצגת, <u>השיעור המצולם</u> שיעור 2, <u>מצגת</u>, <u>השיעור המצולם</u> שיעור 4, <u>מצגת</u>, <u>השיעור המצולם</u> שיעור 5, <u>מצגת</u>, <u>השיעור המצולם</u> שיעור 6, <u>מצגת</u>, <u>השיעור המצולם</u> <u>מפגש טבע</u>, <u>השיעור המצולם</u> <u>טביעת רגל אקולוגית</u>, <u>השיעור המצולם</u> <u>קיימות</u>, <u>השיעור המצולם</u> <u>להסתכל לטבע בעיניים</u>, <u>השיעור המצולם</u> <u>שיעור בעקבות הציפורים</u> <u>עוד קצת מפגש טבע</u></p>	<p>מפגש טבע בארץ ישראל</p>	 <p>שנה שנייה</p>
<p>סיפור הסדנה <u>למורה, לתלמיד</u> <u>מצגות מלוות שיעור</u> <u>טבלת פעילויות למרחב הפתוח לפי סדנה</u> המערכת הלאומית לשידורים, שבט אחים ואחיות, <u>השיעור המצולם</u>, מפגש תרבויות, מצגת, <u>השיעור המצולם</u> <u>מפגש תרבויות עם העדה הדרוזית</u>, <u>השיעור המצולם</u> <u>מפגש תרבויות בפקיעין</u>, <u>השיעור המצולם</u> (סיור) <u>עוד קצת מפגש תרבויות</u></p>	<p>מפגש תרבויות בארץ ישראל</p>	
<p>סיפור הסדנה <u>למורה, לתלמיד</u> <u>מצגות מלוות שיעור</u> <u>טבלת פעילויות למרחב הפתוח לפי סדנה</u> המערכת הלאומית לשידורים, שיעורים 1+2, <u>השיעור המצולם</u> שיעורים 3+4, <u>השיעור המצולם</u>, שיעורים 5+6, <u>השיעור המצולם</u> ממנורת הכנסת למנורת הכותל, <u>השיעור המצולם</u> (סיור) מבית המשפט העליון לשכונת נחלאות, <u>השיעור המצולם</u> (סיור) יום ירושלים, <u>השיעור המצולם</u> (סיור) מארמון הנציב לרובע היהודי, <u>השיעור המצולם</u> (סיור) מארמון הנציב לבריכת הסולטן, <u>השיעור המצולם</u> (סיור) שיעור סיור קו התפר, <u>השיעור המצולם</u> (סיור) סיור ברובע היהודי, <u>השיעור המצולם</u> (סיור) הדרך לירושלים במלחמת העצמאות, <u>השיעור המצולם</u> (סיור)</p>	<p>ירושלים בירת ישראל</p>	
<p>סיפור הסדנה <u>למורה, לתלמיד</u> <u>מצגות מלוות שיעור</u> <u>טבלת פעילויות למרחב הפתוח לפי סדנה</u> המערכת הלאומית לשידורים <u>עוד קצת אחריותנו</u></p>	<p>אחריותנו על המדינה והארץ כאורח חיים</p>	

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף שלי"ח וידיעת הארץ

תוכנית הלימודים	מה במיקוד הלמידה	חומרי הוראה ולמידה
הרחבה	ארכאולוגיה חקר העבר למען המחר	סיפור הסדנה למורה, לתלמיד מצגות מלוות שיעור טבלת פעילויות למרחב הפתוח לפי סדנה
	ממקצב העונות למקצב החיים	סיפור הסדנה למורה, לתלמיד מצגות מלוות שיעור טבלת פעילויות למרחב הפתוח לפי סדנה המערכת הלאומית לשידורים , שיעורים 5+6, השיעור המצולם
	מורשת קרב למען העם הארץ והמדינה	סיפור הסדנה למורה, לתלמיד מצגות מלוות שיעור טבלת פעילויות למרחב הפתוח לפי סדנה המערכת הלאומית לשידורים , שיעור 1, מצגת, השיעור המצולם , שיעור 2, מצגת, השיעור המצולם , שיעור 3, מצגת, השיעור המצולם
	מיומנויות הניווט	מערכת השידורים הלאומית , מיומנויות הניווט, השיעור המצולם מיומנויות השדה – אריזת תיק, השיעור המצולם המפה הטופוגרפית, השיעור המצולם
	תרבות חיי שדה	מערכת השידורים הלאומית , הישרדות ושדאות, השיעור המצולם בישולי שדה ותרבות חיי שדה, מנות עיקריות, השיעור המצולם ליקוט צמחים, השיעור המצולם איכות הסביבה: עוד חוזר הניגון" שימוש חוזר במוצרים, השיעור המצולם התבוננות בסביבה הקרובה/צמחי תבלין, השיעור המצולם

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף שלי"ח וידיעת הארץ

עוד ממערכת השידורים הלאומית:

שיעורי חגים/ימי זיכרון/ ימי שיא

[ספירת העומר, ל" בעומר, מצגת, השיעור המצולם](#)
[רבי עקיבא, ל"ג בעומר, מצגת, השיעור המצולם](#)
[נשיעור בנושא שבועות, מצגת, השיעור המצולם](#)
[פרשת טוביאנסקי, מצגת, השיעור המצולם](#)
[מחתרות/שביל אלכסנדרוני, מצגת, השיעור המצולם](#)
[אנדרטאות שואה בישראל, מצגת, השיעור המצולם](#)
[קרבות גוש עציון, מחלקת הל"ה, מצגת, השיעור המצולם](#)
[חודש ניסן בירושלים גרסת תש"ח, מצגת, השיעור המצולם](#)
[מורשת קרב ניצנים, מצגת, השיעור המצולם](#)
[שיעור הכנה לחללי נצר אחרון, מצגת, השיעור המצולם](#)
[שיעור סיור בעקבות חללי נצר אחרון, מצגת, השיעור המצולם \(סיור\)](#)

נושאים כלליים

סיורים

[בתי כנסת בגולן, מצגת, השיעור המצולם](#)
[טיול לאורך הירדן בעקבות השירים, מצגת, השיעור המצולם](#)
[קיסריה, מצגת, השיעור המצולם](#)
[חרבת מדרס, מצגת, השיעור המצולם](#)

שיעורים

[מבנה הפרח, מצגת, השיעור המצולם](#)
[נשרים, מצגת, השיעור המצולם](#)
[מסלולי טיול ארוכים בישראל, מצגת, השיעור המצולם](#)
[סיפורים מתחת לעץ, מצגת, השיעור המצולם](#)
[טבע עירוני, מצגת, השיעור המצולם](#)

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף שלי"ח וידיעת הארץ

שיעורי מש"צים

[מנהיגות בזמן קורונה, מצגת, השיעור המצולם](#)
[מחיר הניצחון, מצגת, השיעור המצולם](#)
[השפעת היחיד על הכלל, מצגת, השיעור המצולם](#)
[מעגלי שיח, מצגת, השיעור המצולם](#)
[תכנון טיול, מצגת, השיעור המצולם](#)
[הדרכה טובה, מצגת, השיעור המצולם](#)
[איך להכין ערב הוואי, מצגת השיעור המצולם](#)
[הצלחה בהדרכה, מצגת, השיעור המצולם](#)
[מעגל של"ח, מצגת, השיעור המצולם](#)

שיעורים בערבית

[חודש הרמאדן בעברית, מצגת, השיעור המצולם](#)
[חודש הרמאדן בארביית, מצגת, השיעור המצולם](#)
[רמדאן ועיד אלפטר – ערבית, מצגת, השיעור המצולם](#)
[רמדאן ועיד אלפטר – עברית, מצגת, השיעור המצולם](#)
[ירושלים - מפגש דתות, מצגת, השיעור המצולם](#)
ירושלים מפגש דתות, מצגת, שיעור מצולם
[מפגש תרבויות – יפו, מצגת, השיעור המצולם](#)
[מפגש תרבויות – נצרת, מצגת, השיעור המצולם](#)
[שמורת טבע, סדנת מפגש טבע, מצגת, השיעור המצולם](#)
[סדנת החוף-זיהום סביבתי, מצגת, השיעור המצולם](#)
[מפגש טבע - מגוון מינים, מצגת, השיעור המצולם](#)
[שילוב תלמידים בחינוך לארכיאולוגיה, מצגת, השיעור המצולם](#)
[התפתחות המש"צ, מצגת, השיעור המצולם](#)
[סיור ביער חורשים, סדנת ההר \(הכפר\), מצגת, השיעור המצולם](#)

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף שלי"ח וידיעת הארץ

סיור בבאר שבע העתיקה חלק א, מצגת, [השיעור המצולם](#)

סיור בבאר שבע העתיקה ב', מצגת, שיעור מצולם

הניווט והמפה הטופוגרפית בערבית, מצגת, [השיעור המצולם](#)

סדנת החוף - נחל פולג, מצגת, [השיעור המצולם](#)

התל הארכאולוגי, מצגת, [השיעור המצולם](#)

הבדואים והמדבר ערכים ומנהגים, מצגת, [השיעור המצולם](#)

מישור החוף - סקירה כללית (ערבית), מצגת, [השיעור המצולם](#)

קרדיט לתמונות:

	
קישור לתמונה, נוצר ע"י וקטור עסקי	קישור, נוצר ע"י וקטור עסקי עוצב ע"י freepic